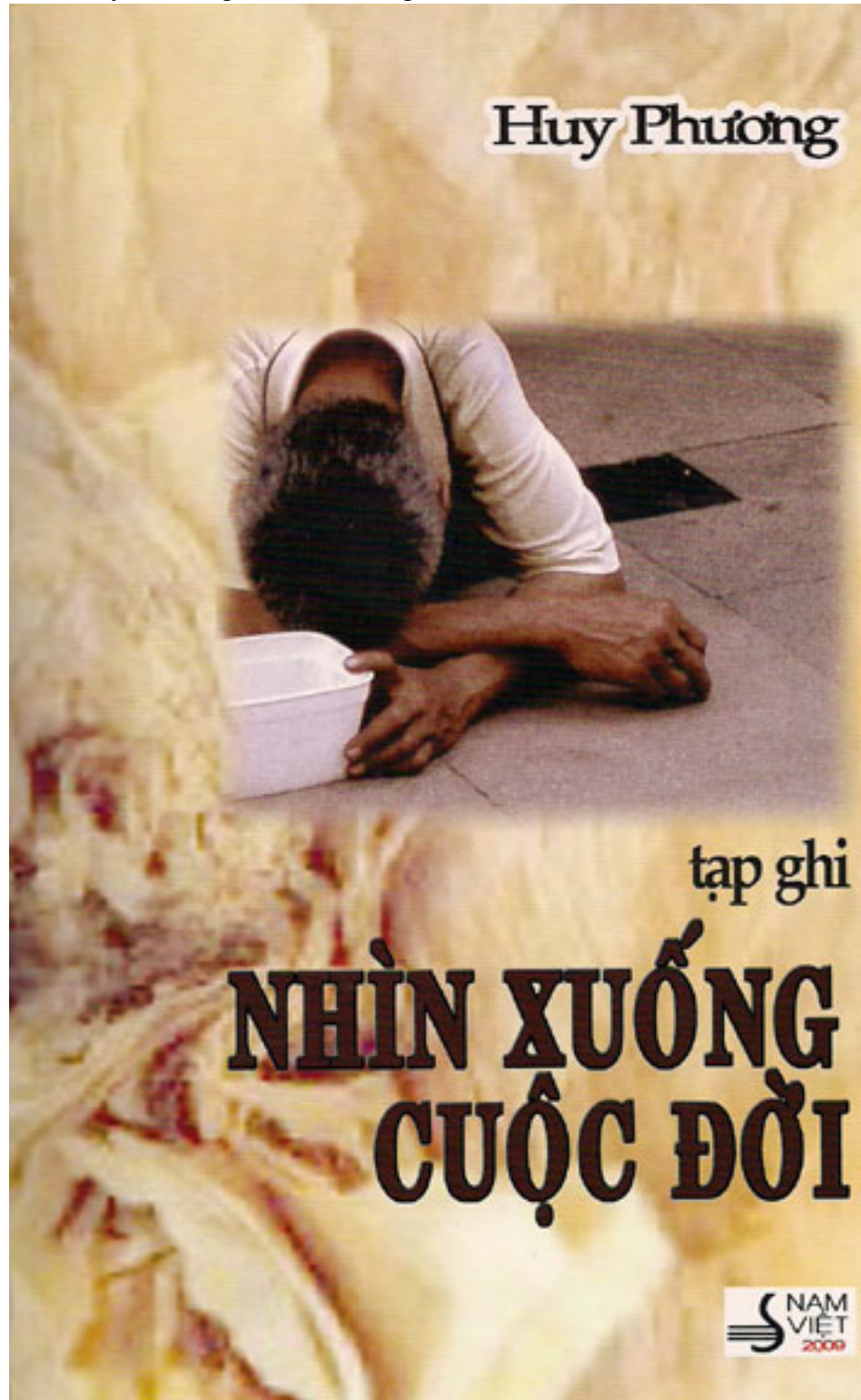

Độc 'Nhìn Xuống Cuộc Đời' Của Nhà Văn Huy Phương: Nhân Chứng Tiêu Biểu và Chân Thành Nhất.

Bìa sách "Nhìn Xuống Cuộc Đời".

Ngòi viết tập ghi mà tiếng ngòi viết còn gọi là “columnist” tức là ngòi viết liên tục trên mặt cột báo của một tờ báo hay tập san để nhấc vớ nhấc ngòi viết thì số của thế giới, văn hoá của nhân sinh, và tâm tình của con người. Nói nôm na là viết về đời sống, về văn hoá. Ngòi viết tập ghi thành công cần phải có một kiến thức thì sâu rộng, một khả năng thu nhận nhận, một cái nhìn sắc bén, và một kinh nghiệm sống thì đầy đủ.

Khác với các nhà bình luận và xã luận thuần túy khách quan của người đọc, vì thế họ phải dùng luận lý, nhưng tham vọng của người viết tập ghi lại là chinh phục trái tim của người đọc bằng văn chương, và bằng nhân sinh quan. Khi nói đến trái tim thì chúng ta đừng quên nghe hiểu những nghĩa khác nhau như “con tim luôn có lý lẽ của riêng nó”, “trái tim mù loà”, v.v và v.v...tức trung thực nói trái tim thì không có “logic”, không có luận lý. Viết tập ghi vì thế, có thể nói rộng; tập ghi, nhưng thì khó.

Bút pháp của người viết tập ghi ngoài việc phải gây ấn tượng, cô đọng, và mang một sắc thái riêng biệt, còn cần phải có một kỹ thuật bậc cao của tinh xảo, vững vàng. Một bài tập ghi thường chỉ được dài không quá 1,500 chữ. Vì lẽ đó người viết tập ghi này phải chú ý chọn lọc những gì người viết muốn nói cho người đọc. Có thể là một thông điệp, một vấn đề mà người viết đưa ra cho người suy nghĩ, một cái hay cái đẹp của thiên nhiên hay con người để chiêm ngưỡng, một thói xấu, tật xấu để nhìn vào và rút ra những bài học, v.v và v.v...Nói rõ ra là một chủ đề hay, mới, ý, yêu thích, gần gũi, ghen tị, thù hận phải gói gọn trong vòng 1,500 chữ. Nếu không thì sẽ không còn là tập ghi nữa.

Nhà văn Huy Phóng đã có được một số những ưu tú và cao trên. Hơn thế nữa, ông đã từng làm thơ, viết văn thành công trước khi ông viết tập ghi. Trước năm 1975 ông đã có 2 tác phẩm được xuất bản: “Mặt Đêm Dài” (thơ 1960), “Mây Trùng Đồi Xa” (truyện 1966). Vì thế, đã không hiểu người viết tập ghi sau khi 4 tập tập ghi của ông xuất bản, ông đã được hiểu người viết tập ghi cho là nhà văn viết tập ghi thành công nhất và có hiểu được gì nhất hiện nay. Đó là “Nhà văn Mồ Lành Lùng”, “Mồ Lành Quê Ngòi”, “Đi Lành Chàng Xa”, và một đây nhất; “Nhìn Xuống Cuốc Đồi”. Ba tác phẩm được đã được tái bản 3 lần, riêng “Nhà văn Mồ Lành Lùng” được tái bản 4 lần. Đây là một kỹ thuật.

Bằng một lối văn bình dị, trong sáng, với cách viết ngắn gọn một cách nghiêm chỉnh, nhân hậu, và cảm thông, nhà văn Huy Phóng qua tập tập ghi “Nhìn Xuống Cuốc Đồi” đã nhìn

xuống, có thể nói, mặt khía cạnh của cuộc đời. Tôi nhớ ngẩng nét thò thò ngó đầu của quê hương trong mặt trời lấp lánh nhũn nhũn, của mặt xã hội Việt Nam lý tưởng, bằng hoa đời nở cùng, của thân phận và tâm tình của những con người Việt Nam lưu lạc, hoa đang lú vong trên chính quê hương của mình.

Có thể nói rằng, mặt người Việt Nam bước tuở 40 trở lên nhũn nhũn ít, đầu là mặt nhân chủng của thời đời. Riêng nhà văn Huy Phóng thì ông là một trong những nhân chủng tiêu biểu nhất. Sinh trưởng trong một gia đình còn phong phú thi phong kiến và thi đa thế; ông là con của người học của cha ông nên trong gia đình, ông và mẹ ông đã sống trong nếp cũ và thua thời. Lên lên trong thời chiến, ông nhập ngũ để chiến đấu và hi sinh cho những người của đời quân ngũ. Chiến tranh chấm dứt, ông cũng phải từ đời sống cũ cùng người tù khổ sai. Con gái ông bước một tích trong một chuyến vượt biên để gia đình ông phải đau cái đau của thuyệt nhân. Ông và gia đình ông sau đó được đi định cư tại Hoa Kỳ khi tuở ông đã không còn trẻ đời bước đầu lập nghiệp cho một thế hệ nên ông đã viết: “tôi đến Mỹ với niềm mơ ước đầy mình” trang 162 trong bài “Nhìn Xuống Cuộc Đời”.

Tất cả những chi tiết về cuộc đời của ông đã do chính ông kể ra trong những bài viết rải rác trong 4 tuyển tập ghi đã được xuất bản. Ông không đầu tư, không tô son điểm phấn. Sự chân thành của ông đã khiến đời sống của một thế hệ và yêu cầu ông vì họ cần một tìm kiếm một phần đời của chính họ qua những truy vấn của ông.

Nhà văn Huy Phóng không chỉ chạm trái tim của bạn đời sống chân thành. Ông còn được công nhận, quý trọng vì thái độ nghiêm chỉnh với mặt nhân sinh quan riêng mình và vượt lên trên mặt hiện tượng của cuộc đời. Thuở thiếu niên, ông chịu khổ đau, thua thời, những ông không chua cay và hận thù. Ông đã vượt thời gian để trở thành người có học vấn, có chữ nghĩa tốt trong xã hội. Khi nhập ngũ, dù khi chiến đấu ngoài mặt trận hay chiến đấu bằng ngòi bút, ông cũng đã hoàn thành nhiệm vụ tốt nhất. Khi là người tù khổ sai, trong những tuyển tập và khổ cùng của người tù, ông đã không khuất phục. Khi đau nỗi đau của thuyệt nhân, ông đã không gục ngã gì những nhũn nhũn “ngiêng ngợ những không đắm chìm” của thuyệt nhân Việt Nam. Và khi ông đến Mỹ với “niềm mơ ước đầy mình”, ông đã không cay cú và hiềm tị mà trái lại ông đã mở rộng tâm lòng để cảm thông và nhìn thấy riêng trong hoàn cảnh nào cũng có những bóng dáng của khổ đau. Trong may mắn nào cũng có hình ảnh của bất hạnh. Điều đáng quý là mặt con người là chọn cho mình một cách sống cho đúng đắn

Chữ nghĩa của ông là chữ nghĩa của những người thua thời, của những người nhân, của những người khổ. Tất cả chữ nghĩa đó ông không nhìn lên, mà ông đã nhìn xuống cuộc đời với lòng nhân ái, sự cảm thông những đôi lúc cũng có những cái nhìn nghiêm khắc, thẳng thắn và gay gắt đời với những người mạnh mẽ, những người ác của kẻ cảm quy, những người vô tình,

bộ c nghĩa, nhúng thối rúm cạ th nhân.

“Cái thói đ, có nhúng ng i ch chuyên b t n t đ ng h ng ch không dám ngang ng a v i ng i ngo i qu c đ đây.” trang 178, giòng 11, bài “Câu chuyện đ ng h ng”

Ho c dí d m nh nhàng tr óc nh ng d h m c a ngôn ng xã h i ch nghĩa:

“Báo Thanh Niên trong n c (ngày 25-12-2008) có m t bài báo nhan đ “Công b gó kich c u du ch”. Tôi đ b n bi t là cái gì? : trang 231, giòng s 8, bài “R i b i Ch Nghĩa”.

Ho c u u t khi nói v tâm s c a ng i lính:

“...chúng tôi, nhúng ng i lính đã b t c đ o t khí gi i...”. Trang 32, giòng cu i. Hay:

“M t ng i lính dù đã giã t vũ khí, cũng còn tình đ ng đ i, lòng t tr ng và ni m hãnh di n v quá kh c a mình”. Trang 54, giòng 1.

V i 59 bài vi t, l y bài th 28 trang 161; “Nhìn Xuống Cuộc Đời” làm t a đ cho cu n sách, đ nh c nh v i ng i đ c m t tri t lý ngàn năm c a cha ông chúng ta đ l i. Đó là “nhìn lên thì ch ng b ng ai, nhìn xuống thì ch ng ai b ng mình” đ i an nhúng ng i trong hoàn c nh khó khăn. Đ i v i nhúng ng i may m n, ông kêu g i hãy nhìn xuống đ c m thông và yêu th ng nhúng ng i kém may m n h n mình. Tuy nhiên, ông cũng nh c nh m i ng i, đ c bi t là các nhà lãnh đ o r ng: mu n ti n b ph i nhìn lên đ v n t i. Và mu n s ng cho ra con ng i, ph i ng ng cao đ u không ph i đ phách l i mà đ c u ti n và đ s ng cho đúng v i nhân cách con ng i.

“ Cái nhìn xuống ch u đ ng này khác h n v i cái nhìn xuống th ng yêu, v tha và lòng bác ái c a nhúng con ng i bi t th ng yên nhúng ng i thua kém, kh n kh , b t h nh h n mình. Nh th , trong th ng yêu, ph i bi t nhìn xuống cu c đ i, nhúng ng mu n s ng ra con ng i, l i ph i ng ng đ u lên.”. Trang 165, giòng 6.

Cái nhìn xuống cuộc đời của nhà văn Huy Phóng vì thế, khác hẳn với cái nhìn xuống cuộc đời của nhân vật Quy củ nhà văn Trung Hoa Lỗ Tấn. Quy luôn từ nhìn xuống, nhưng không nhìn thẳng vào vấn đề để đi tìm nó mà nhìn xuống để né tránh và để an ủi và bào chữa cho sự khiếm nhã của mình mỗi khi bắt gặp cái hiếp. Nhưng Quy thì nay cũng không thì u.

Nhà văn Huy Phóng còn có một lòng yêu mến quê hương, một nét cách đặc biệt. Trong "Nhìn Xuống Cuộc đời", ông đã dành 2 bài để khóc Huế là "Huế ơi" (trang 94) và "Mặt Nén Hương Cho Huế" (trang 48) và trong cả 4 tuyển tập có ít nhất là trên 10 bài về Huế, chia khắp bốn hình thức như bài tản văn, bài viết khác. Đặc biệt ông Huế đẹp, Huế cũng kính như Huế cũng phải chú ý quá nhiều oan khiên. Ông thì nhìn và xót xa cho Huế nhưng có lẽ ông sợ không bao giờ trở lại vì "Huế không còn người cũ, chỉ còn cảnh xơ xác, hoang tàn và vô hồn. Huế ơi!". Trang 98" giọng cuội, bài "Huế ơi"

Có thể nói nhân chứng lịch sử Huy Phóng là một trong những nhân chứng trải qua nhiều thăng trầm nhất và ông lại là một trong những người coi trọng ân nghĩa và ân tình nhất. Ông ghi khắc vào lòng những ân nghĩa dù nhỏ nhoi như việc ông đã nhận tán thưởng từ người bạn trong tù, ông còn nhớ và trân trọng những điều hôm nay. Trong 59 bài, ông đã có tới 10 bài nói về sự tri ân, lòng mang ơn, những ghi nhận về những người đã làm ơn cho ông. Chính tâm tình này đã đặc biệt giá trị. Vì phải chăng nó là điều quý hiếm một mặt xã hội băng hoại thì quê hương, và với vĩ đại xứng đáng?

Nếu đọc 4 tuyển tập theo thứ tự "Nét C M Lũnh Lũnh", "M Lũnh Quê Ngươi", "Đi Lũnh Chàng Xa" và "Nhìn Xuống Cuộc đời", người đọc còn nhớ những trải nghiệm của chính mình vào xã hội này. Những ngày đầu mới đến, nơi nhà, quê hương, bên bè nung nấu khiến cảnh vật chung quanh đời với chúng ta, có đó như không. Có đó mà sao lủnh lủnh. Dần dà, chúng ta cũng thấy được cái tốt, cái xấu, và rồi khi quen đi, chúng ta cảm nhận ra rằng, một tập m dung cũng có cái hay, cái đẹp và thế đó, chúng ta bắt đầu chấp nhận và thấy rằng quê hương thì hai cũng đáng quý, đáng yêu. Cũng trong tinh thần này, nhà văn Huy Phóng hôm nay "Nhìn Xuống Cuộc đời" đã hoàn toàn riêng rẽ và cảm thông. Thế đó, "Nét C M Đáng Thương", "Nét C M Đáng Yêu" chỉ không còn là "Nét C M Lũnh Lũnh" của những năm ông mới đến Hoa Kỳ nữa.

Trước những nghĩ ngợi của lịch sử, đem đến bao nhiêu hoang tàn, đổ nát cho quê hương, điều linh cho dân tộc, nhiều người trong chúng ta đã thấy mong muốn vẫn chăng những Việt Nam sẽ có một đời tác phẩm của "Quán đả ngục" (The Gulag Archipelago) của nhà văn Nga Solzhenitsyn, hay Dr. Zhivago của Boris Pasternak để nói lên những nỗi thống khổ của dân tộc.

Độc 'nhìn Xuống Cuộc Đời' Của Nhà Văn Huy Phóng

Triều Giang

Tháng 5/2009; Số 22, Tháng 5 Năm 2009 21:40

Trong lúc chờ đợi tác phẩm vĩ đại này, chúng ta biết có đến hay không, người yêu sách có thể đọc bản tuyển tập ghi chép của Huy Phóng để thấy được bức tranh vận chuyển của đất nước Việt Nam và con người Việt Nam; đang bận rộn của quê hương hay đang lơ lửng khắp năm châu, bản biên; mà nhà văn Huy Phóng đã trân trọng gửi đến mọi người chúng ta.

Thay mặt cho con cháu của chúng tôi và cho thế hệ mai sau, xin cảm ơn nhà văn Huy Phóng, một nhân chứng trung thực của thời đại; ông đã sống và viết với tấm lòng chân thành và trái tim rung động, và chính vì lý do này, ông là nhà văn viết tập ghi chép chi tiết về cuộc đời trái tim của đất nước hiện nay.

Cũng xin chân thành cảm ơn bà Huy Phóng, người đã hỗ trợ, hy sinh để góp phần vào sự nghiệp của nhà văn Huy Phóng hôm nay và những tác phẩm trong tương lai.

Độc giả muốn mua sách, xin liên lạc với nhà văn Huy Phóng qua điện thoại số (949) 241-0488. Địa chỉ email: huyphuong37@sbcglobal.net. Địa chỉ ngân phiếu và địa chỉ: P.O. Box 14982. Irvine, CA. 92623. Giá bán \$20.

Triều Giang
(Tháng 5/2009)